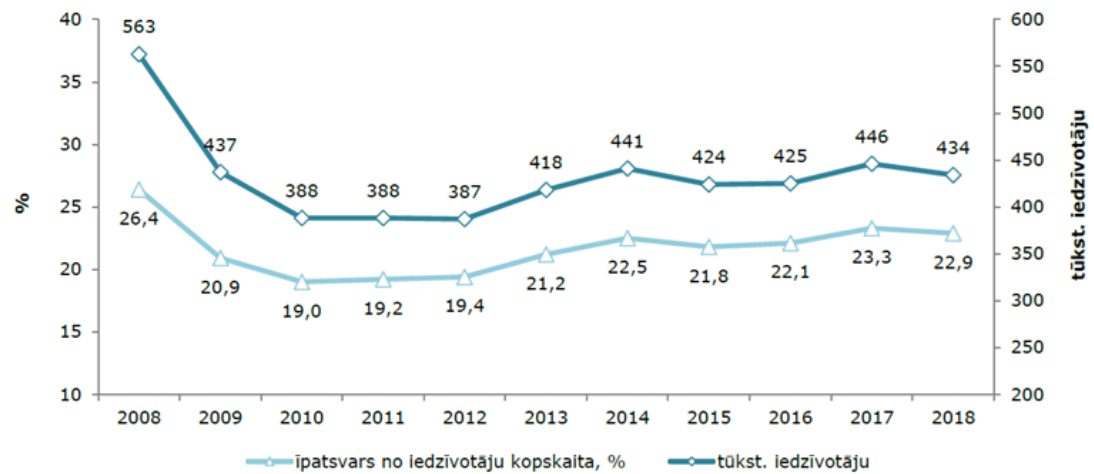

Rīgas pabalstu ietekme uz iedzīvotāju ienākumiem

Juris Osis

RD Labklājības departaments

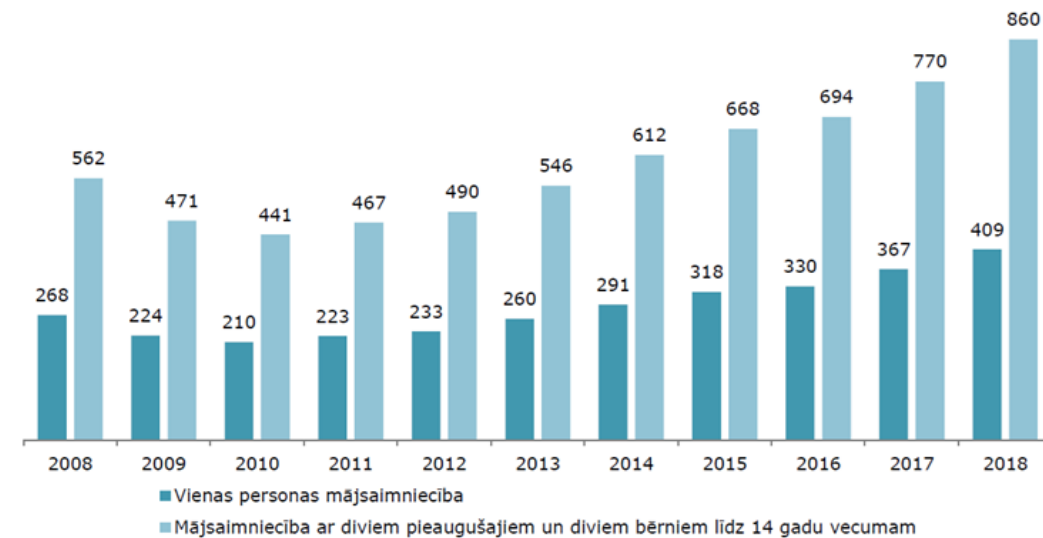
Situācija Latvijā

Datu avots: Eurostat [ilc_l02] 17.12.2019.

Datu avots: CSP provizorisks 2019. gada apsekojuma dati.

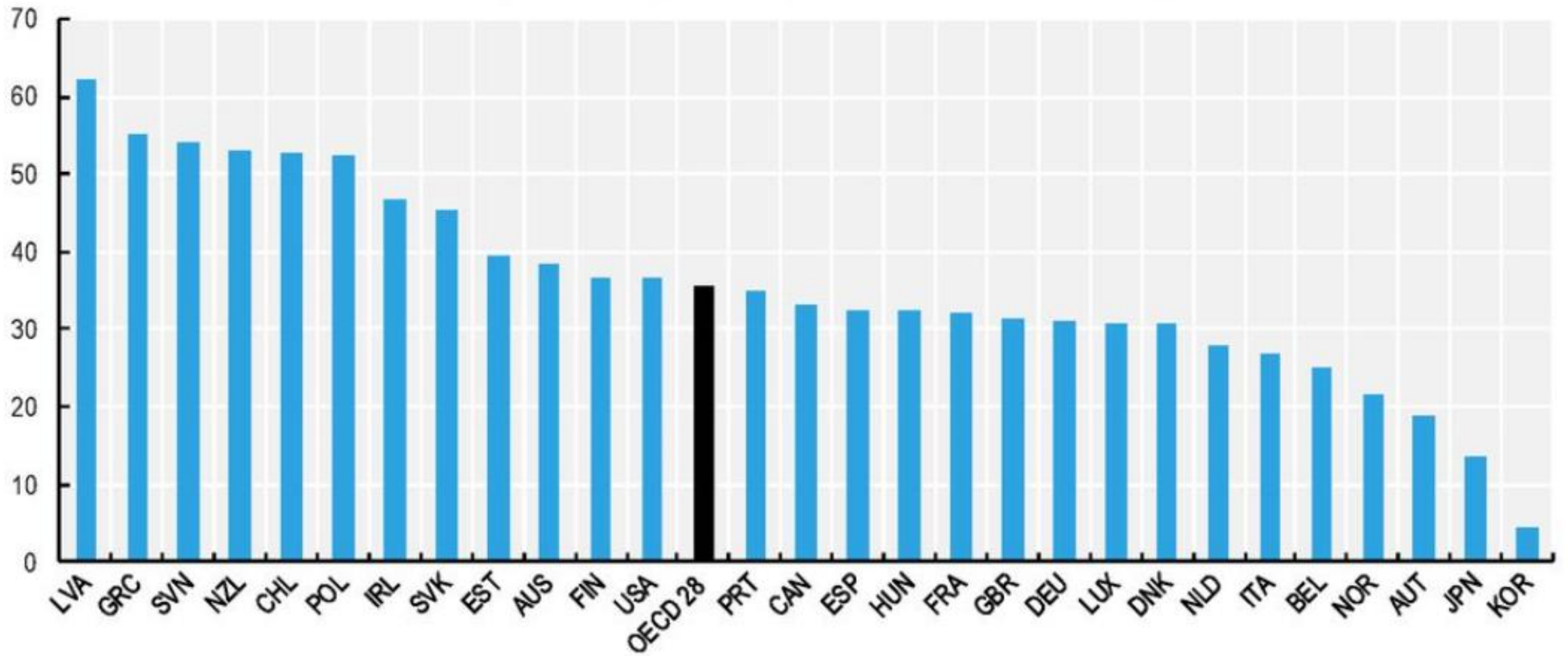
1. attēls. Nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju skaits un īpatsvars no iedzīvotāju kopskaita 2008.-2018. gadā

Datu avots: CSP [NIG20].

2. attēls. Nabadzības riska sliekšnis 2008. – 2018. gadā (eiro mēnesī)

Finansiālā nedrošība

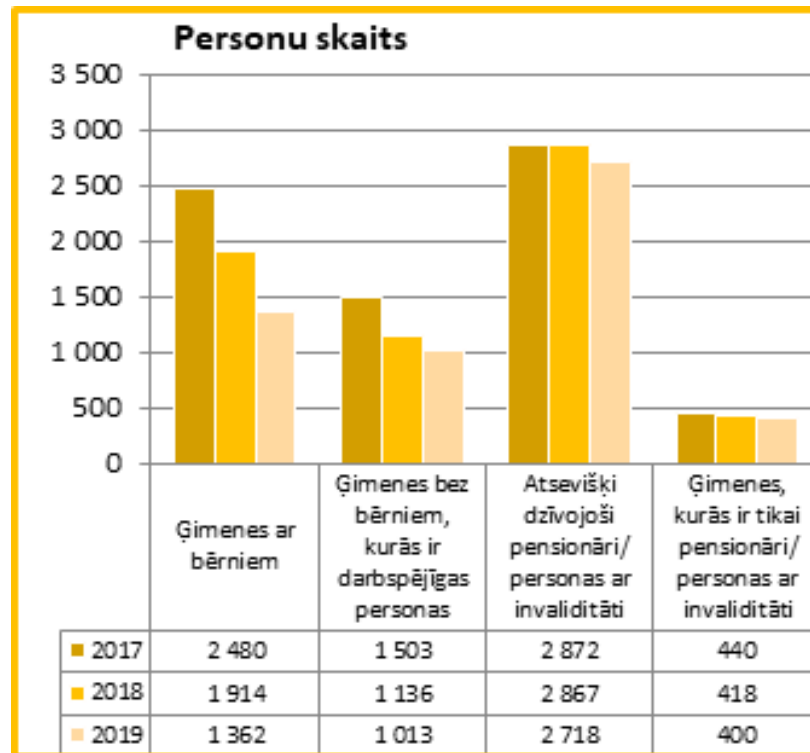

Avots: OECD How's Life? 2020

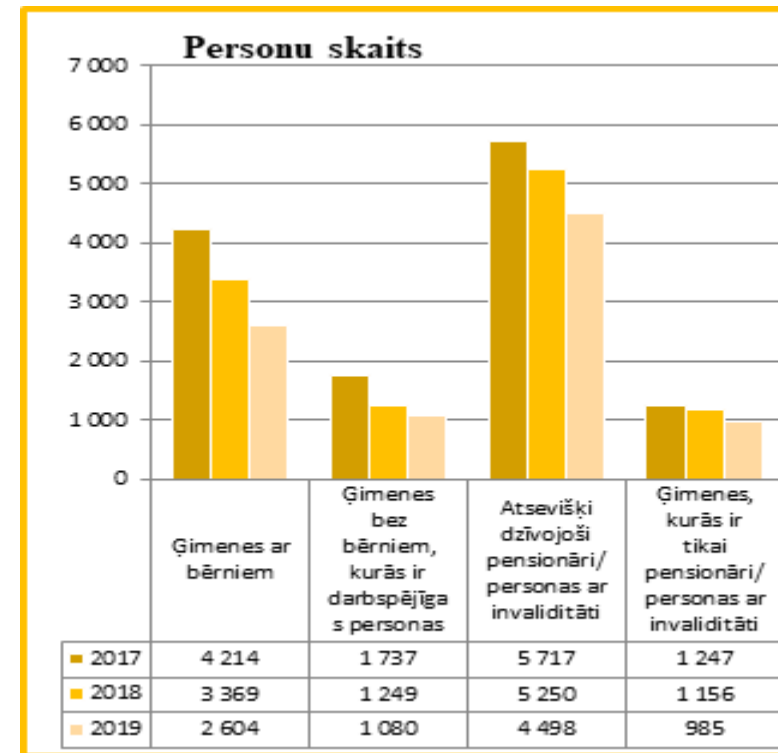
- Datu analīze tika veikta **visiem testētajiem pabalstiem 2018. gada griezumā**, kā arī atsevišķi detalizētāk (5 gadu griezumā) izanalizēti divi pabalsti: garantētā minimālā ienākumu pabalsts (GMI) un dzīvokļa pabalsts.
- **Pētījuma mērķa grupas:** pensionāri un visi pārējie pabalstu saņēmēji.
- Lai noteiktu pabalstu efektu uz iedzīvotāju labklājības uzlabošanos, no lietojumprogrammas SOPA tika iegūti dati par iedzīvotāju ienākumiem pirms un pēc pabalstu saņemšanas. Iegūtie dati tika salīdzināti ar nabadzības riska sliekšni (409 eiro viena cilvēka mājstāimniecībai 2018. gadā) un aprēķināts pabalstu efekta lieluma indekss.

Pabalstu saņēmēju struktūra

GMI

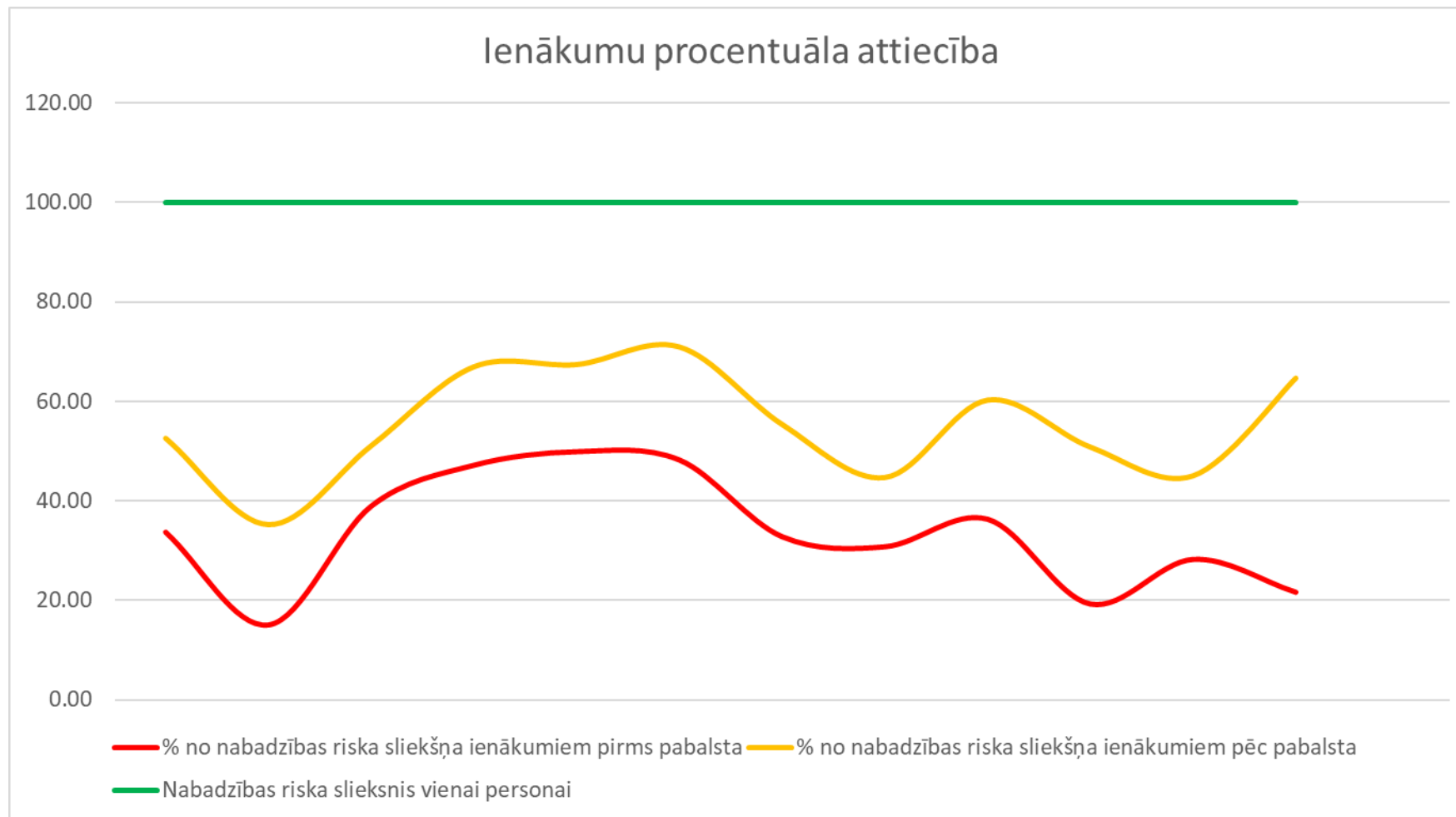

Dzīvokļa pabalsts

Visi testētie pabalsti 2018.g

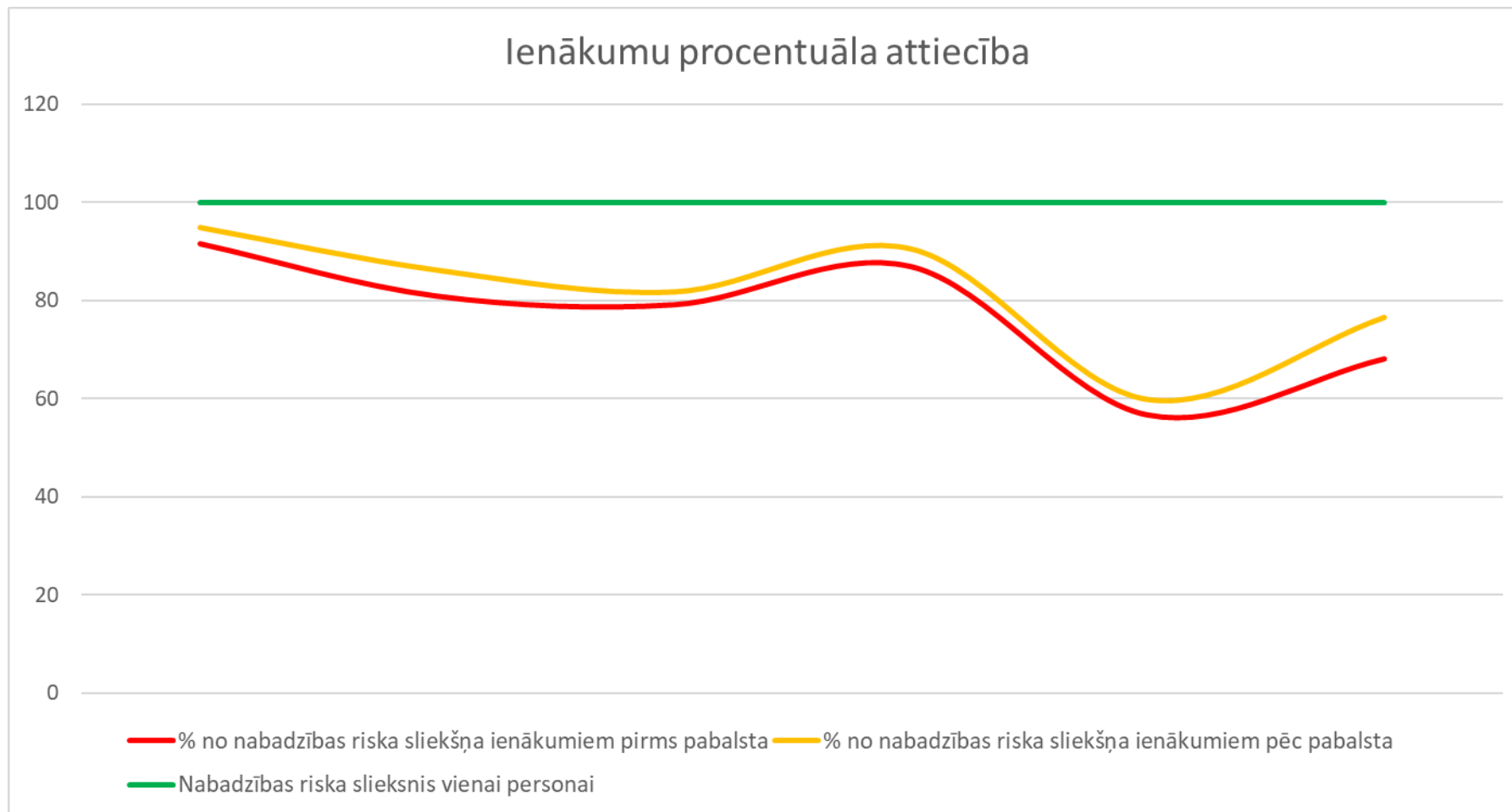
Pensionāri/invalidi vieninieki

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **20%**, kas ir statistiski ($p < 0.05$) un **praktiski ($r = 0.72$) būtisks pieaugums**

Visi testētie pabalsti 2018.g

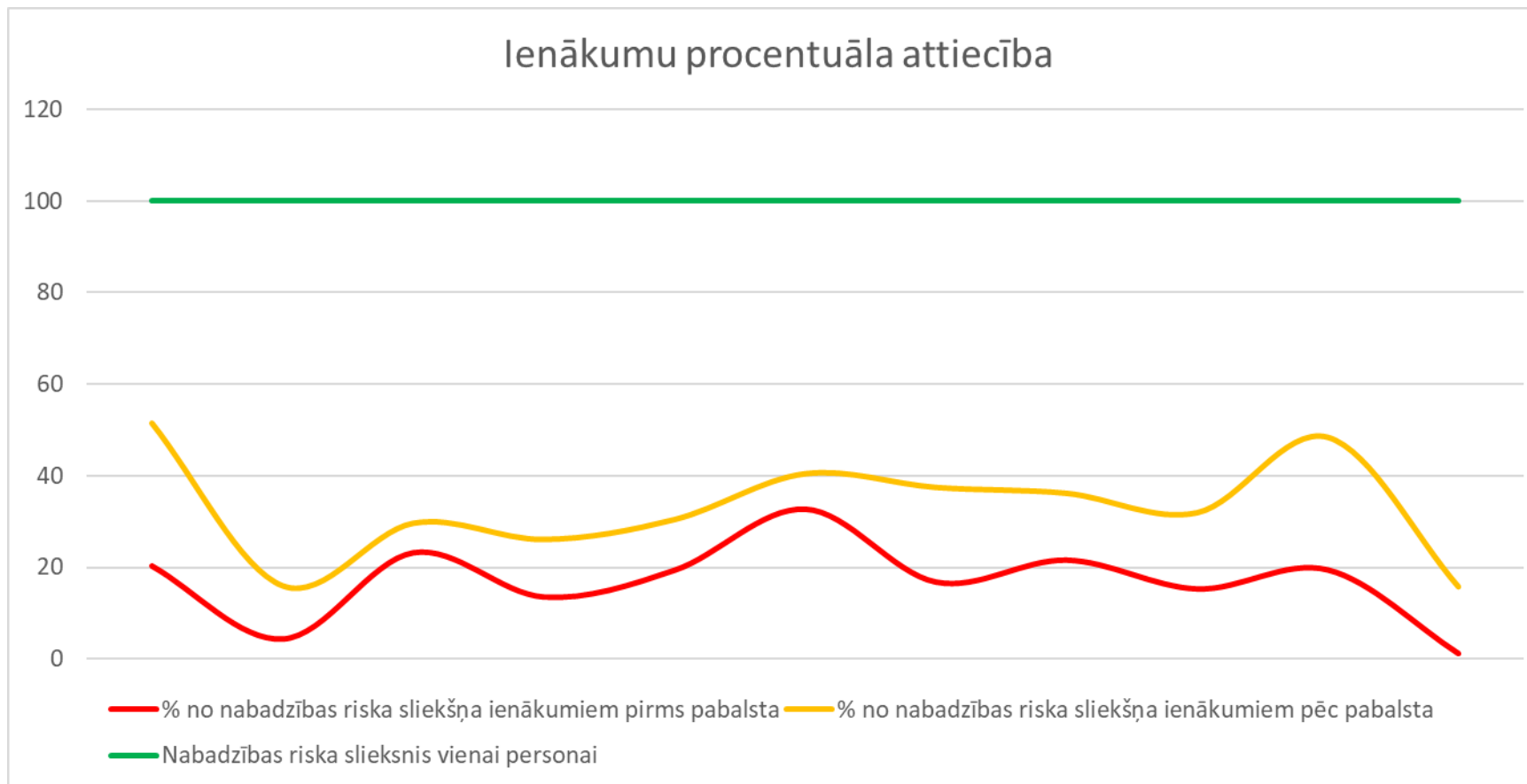
Ģimenes, kurās ir tikai pensionāri/invalidi

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **3.4%**, kas **nav statistiski būtisks pieaugums**

Visi testētie pabalsti 2018.g

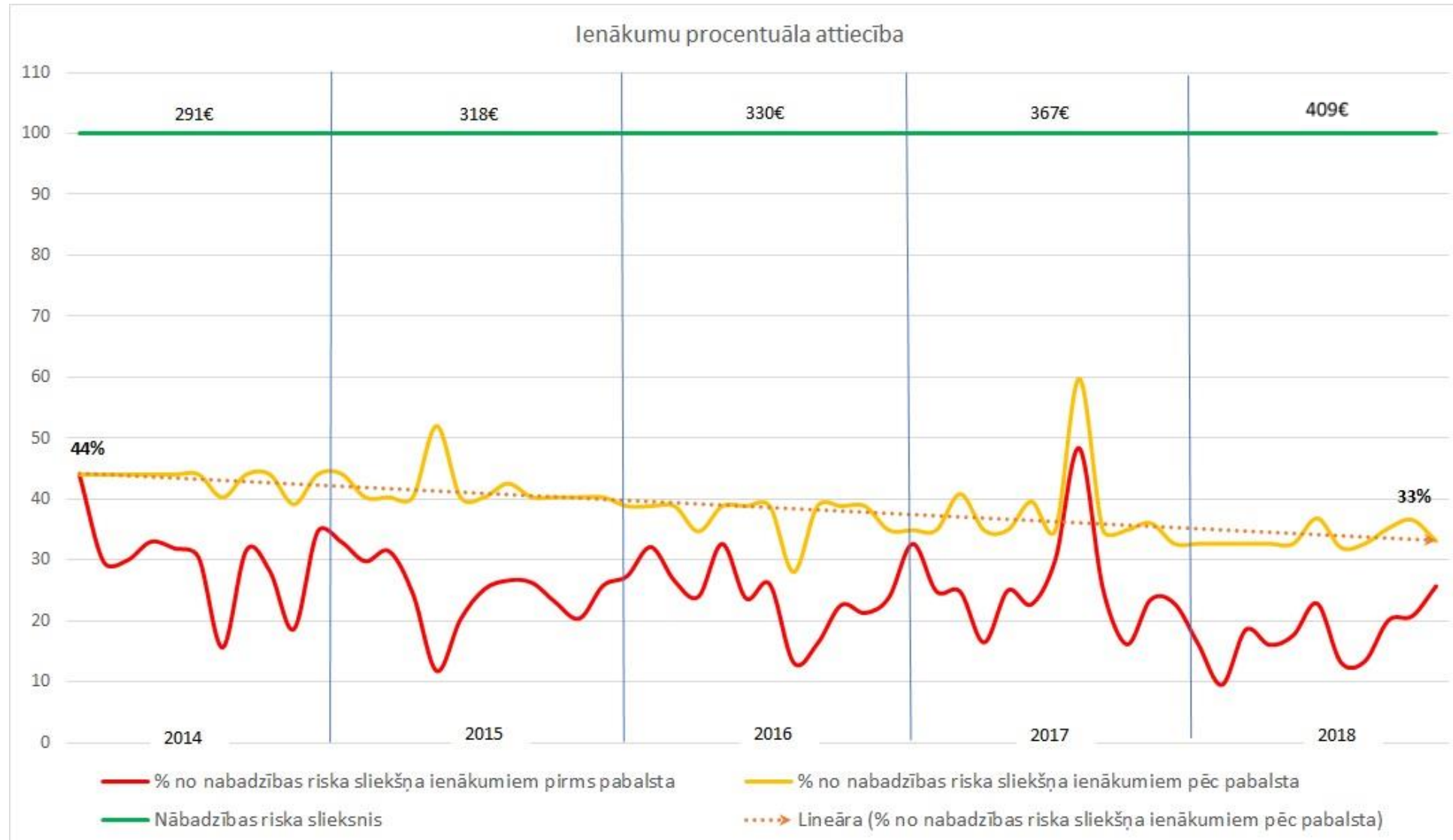
Personas darbības vecumā un ģimenes ar bērniem

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **13.9%**, kas ir **statiski būtisks pieaugums ($p < 0.05$)** ar **vidējo praktisko ($r = 0.59$) nozīmi**.

GMI pabalsts 2014. – 2018.g

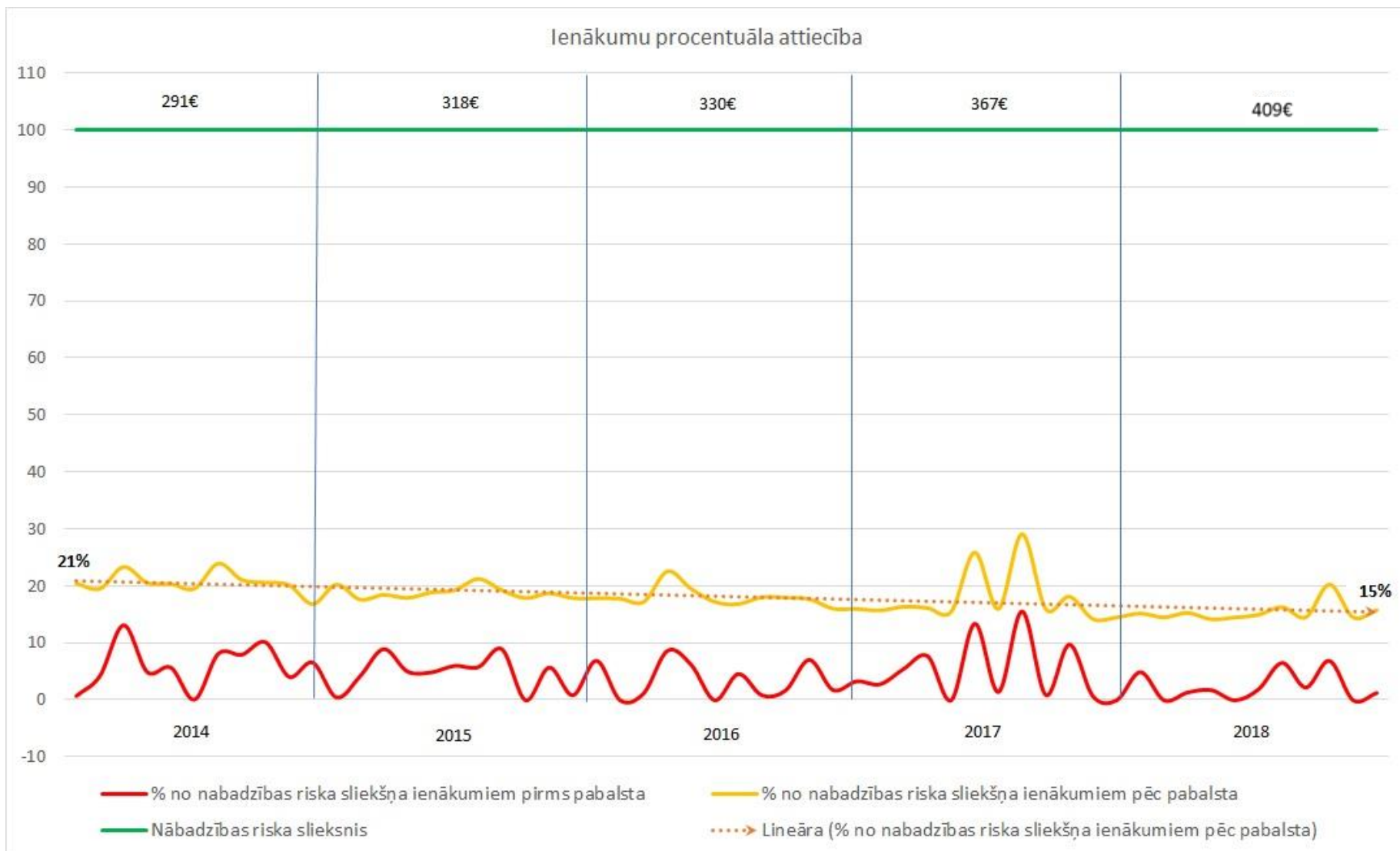
Pensionāri/invalidi vieninieki

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **15%**, kas ir statistiski būtisks pieaugums ($p < 0.05$) ar **augstu praktisko** ($r = 0.76$) nozīmi.

GMI pabalsts 2014. – 2018.g

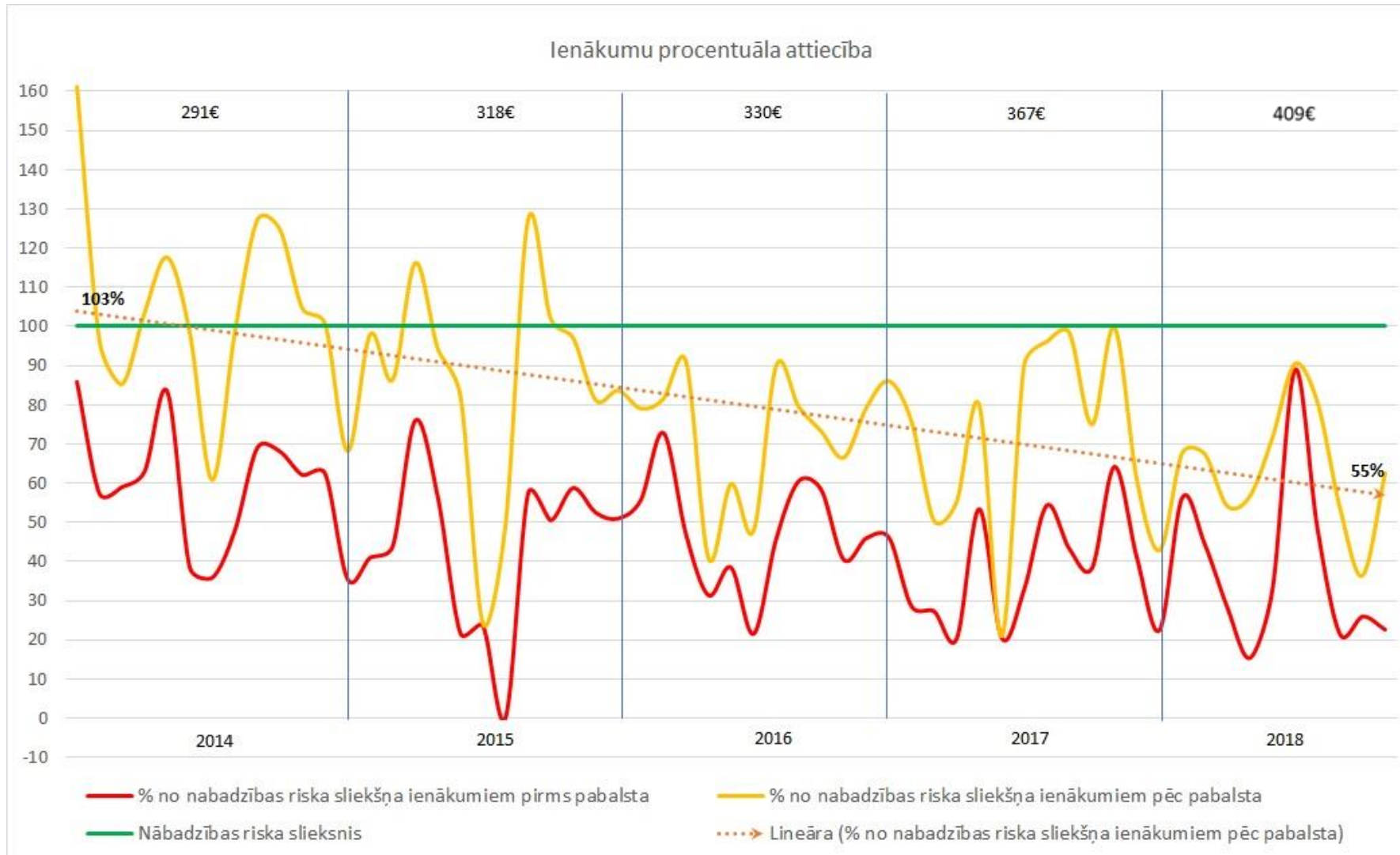
Visi pārējie

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **13%**, kas ir statistiski būtisks pieaugums ($p < 0.05$) ar **augstu praktisko ($r = 0.85$) nozīmi**.

Dzīvokļa pabalsts 2014. – 2018.g

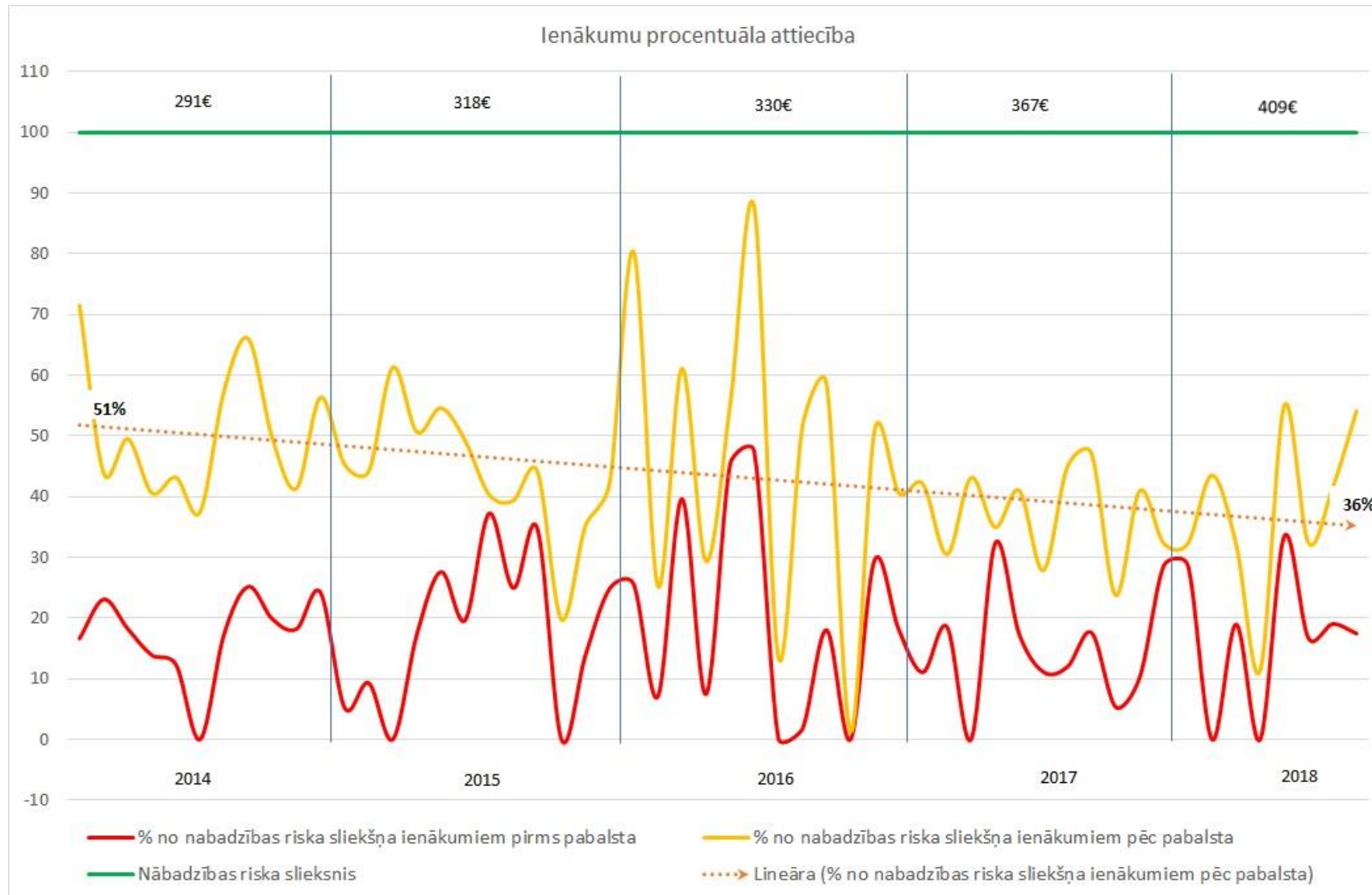
Pensionāri/invalīdi vieninieki

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **23.4%**, kas ir statistiski būtisks pieaugums ($p < 0.05$) ar **vidējo praktisko ($r = 0.61$) nozīmi.**

Dzīvokļa pabalsts 2014. – 2018.g

Visi pārējie

- Vidēji cilvēku ienākumi pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **18%**, kas ir statistiski būtisks pieaugums ($p < 0.05$) ar **vidējo praktisko ($r = 0.66$) nozīmi**.

GMI un Dzīvokļa pabalsti 2018.g

- GMI pensionāriem/invalidiem vieniniekiem ienākumus pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **15%**, kas ir statistiski būtisks ($p < 0.05$) pieaugums ar **augsto praktisko ($r = 0.86$) nozīmi**.
- GMI visiem pārējiem ienākumus pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **13%**, kas ir statistiski būtisks ($p < 0.05$) pieaugums ar **augsto praktisko ($r = 0.85$) nozīmi**.
- Dzīvokļa pabalsts pensionāriem/invalidiem vieniniekiem ienākumus pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **23.7%**, kas ir statistiski būtisks ($p < 0.05$) pieaugums ar **vidējo praktisko ($r = 0.61$) nozīmi**.
- Dzīvokļa pabalsts visiem pārējiem ienākumus pietuvinās nabadzības riska sliekšnim par **19%**, kas ir statistiski būtisks ($p < 0.05$) pieaugums ar **vidējo praktisko ($r = 0.60$) nozīmi**.

Lai arī Rīgas pašvaldības pabalsti palīdz rīdziniekiem, īpaši, uzlabot savu finansiālo stāvokli, tomēr **dati rāda, ka praktiski visi pašvaldības pabalstu saņēmēji (īpaši vientuļi dzīvojošie vecāka gadagājuma iedzīvotāji un ģimenes ar bērniem) dzīvo zem nabadzības riska sliekšņa.**

Ienākumiem vidēji katru gadu pieaugot, katru gadu nedaudz paaugstinās arī nabadzības riska sliekšnis. Tas nozīmē, ka **nemainoties pabalsta lielumam, distance līdz nabadzības riska sliekšnim katru gadu palielinās**, un pēc būtības Rīgas iedzīvotāji pabalstu saņēmēji grimst aizvien dziļākā nabadzībā.